

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران

به نام خدا

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره نظری - کارآموزی»

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارابه دهنده درس: گروه اخلاق پزشکی

نوع و تعداد واحد: ۱/۵ واحد (۱ واحد نظری - ۰/۵ واحد کارآموزی)

عنوان درس: اخلاق و قانون در مدیریت پرستاری

مدرسین: زهرا کاشانی نیا - دکتر فاطمه غفرانی

نام مسئول درس: زهرا کاشانی نیا

رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد مدیریت پرستاری

پیش نیاز / همزمان: ندارد

اطلاعات مسئول درس:

محل کار: دانشکده پرستاری مامایی

رشته تخصصی: آموزش پرستاری

رتبه علمی: استادیار

نشانی پست الکترونیک: kashaninia.za@iums.ac.ir

تلفن تماس: ۰۲۱۴۳۶۵۱۶۰۲

توصیف کلی درس:

این درس مبانی نظری و مهارت های لازم برای اقدامات اخلاقی در مراقبت های پرستاری و مدیریت پرستاری و چگونگی برقراری ارتباط حرفه ای بر اساس ارزش های انسانی را فراهم می کند. در این درس فراگیران با نحوه حمایت از حقوق مددجویان و خانواده آنان و حقوق کارکنان آشنا شده، با آشنایی و بررسی نظریه های اخلاقی، قوانین کیفی، انتظامی و مدنی، راه های توسعه اعمال اخلاقی و قانونی را در پرستاری فرا می گیرند.

اهداف کلی / محورهای توانمندی (Competency):

آشنا نمودن دانشجویان با اصول و مبانی اخلاق و اخلاق حرفه ای، معنویت، مراقبت های معنوی، نحوه تصمیم گیری های اخلاقی در مراقبت از مددجو و خانواده و مدیریت پرستاری، قوانین و مقررات انتظامی و کیفی و کاربرد آن در پرستاری و مدیریت پرستاری، به منظور ارتقاء کیفیت خدمات پرستاری.

اهداف اختصاصی / زیرمجموعه‌های هر توانمندی (Core Competency):

پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر:

- ۱- جنبه‌های تاریخی و مبانی فلسفی و نظری اخلاق و اخلاق پرستاری را توضیح دهد.
- ۲- اصول اخلاق زیستی و کاربرد آن در مدیریت پرستاری را شرح دهد.
- ۳- نظریه‌های اخلاقی در مدیریت پرستاری را شرح دهد.
- ۴- الگوهای تصمیم‌گیری اخلاقی و حل تعارضات اخلاقی را شرح دهد.
- ۵- توسعه عملکرد اخلاقی در پرستاری را توضیح دهد.
- ۶- درباره کدهای اخلاق حرفه‌ای پرستاری در ایران و جهان بحث کند.
- ۷- منشور تعهد و رفتار حرفه‌ای در پرستاری را شرح دهد.
- ۸- حساسیت اخلاقی، شجاعت اخلاقی و معنوی، هوش اخلاقی و معنوی را توضیح دهد.
- ۹- ساختار و کارکرد کمیته‌های اخلاق بیمارستانی/دانشگاهی/وزارت بهداشت را شرح دهد.
- ۱۰- پیشینه قانون در خدمات پرستاری شرح دهد.
- ۱۱- مراجع قضایی و انتظامی در پرستاری و چگونگی فرآیند ارجاع به این مراکز را توضیح دهد.
- ۱۲- قوانین و مقررات انضباطی، انتظامی و کیفری را در پرستاری شرح دهد.
- ۱۳- اصول پیشگیری از خطا و قصور در پرستاری را شرح نموده و مشکلات قانونی و نحوه مدیریت آن را توضیح دهد.
- ۱۴- اصول و قوانین اخذ رضایت آگاهانه و برائت معتبر را توضیح دهد.
- ۱۵- منشور حقوق مددجو/بیمار و ضوابط قانونی مرتبط با آن را شرح دهد.
- ۱۶- قوانین ثبت و مستند سازی در پرستاری را شرح دهد.
- ۱۷- صلاحیت حرفه‌ای پرستاری و قوانین مرتبط با آن را توضیح دهد.
- ۱۸- با سازمان‌های حرفه‌ای پرستاری آشنا و وظایف و مسئولیت‌های آن‌ها شرح کند.

رویکرد آموزشی:

ترکیبی^۳

حضوری

مجازی^۲

روش‌های یاددهی-یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

کلاس وارونه

یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال

یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی

یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL) سایر موارد

رویکرد حضوری

- سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)
- بحث در گروه های کوچک
- یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- یادگیری مبتنی بر سناریو
- استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط همتایان)
- یادگیری مبتنی بر بازی
- سایر موارد نام ببرید.....

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می رود: یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL) در کلاس و در سامانه یادگیری الکترونیکی - یادگیری مبتنی بر سناریو - سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، بحث گروهی) - یادگیری معکوس

جدول تقویم ارائه درس اخلاق و قانون در مدیریت پرستاری

روز و ساعت کلاس: یکشنبه ساعت ۱۵-۱۳ (نیمه دوم ترم)

جلسه	عنوان مبحث فعالیت یادگیری / تکالیف	روش یاددهی - یادگیری	تاریخ ارائه	نام مدرس / مدرسان
۱	آشنایی با طرح درس و تکالیف تاریخچه و مبانی فلسفی و نظری اخلاق و اخلاق پرستاری نظریه های اخلاقی و کاربرد آنها در مدیریت پرستاری	سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، بحث گروهی)	۱۴۰۳/۸/۱۳	خانم کاشانی نیا
۲	اصول اخلاق زیستی و کاربرد آن در مدیریت پرستاری قوانین اخذ رضایت آگاهانه و براءت - تصمیم گیرنده جایگزین	سخنرانی تعاملی معرفی موارد (کیس / سناریو)	۱۴۰۳/۸/۱۳	خانم کاشانی نیا
۳	کدهای اخلاق حرفه ای پرستاری در ایران و جهان سازمان های حرفه ای در پرستاری راهنمای تعهد و رفتار حرفه ای در پرستاری	سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، بحث گروهی)	۱۴۰۳/۸/۲۰	خانم کاشانی نیا
۴	الگوهای تصمیم گیری اخلاقی و حل تعارضات اخلاقی حساسیت اخلاقی، شجاعت اخلاقی و معنوی، هوش اخلاقی و معنوی و کاربرد آن ها در مدیریت پرستاری	سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، بحث گروهی)	۱۴۰۳/۸/۲۷	خانم کاشانی نیا
۵	توسعه عملکرد اخلاقی در پرستاری خطا و قصور در پرستاری و نحوه مدیریت آن ها ضوابط قانونی مربوط به منشور حقوق بیمار/ مددجو	سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، بحث گروهی)	۱۴۰۳/۹/۴	دکتر غفرانی
۶	پیشینه قانون در خدمات پرستاری ساختار و عملکرد کمیته های اخلاق بیمارستانی / دانشگاه و وزارت بهداشت	یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL) - سخنرانی تعاملی	۱۴۰۳/۹/۱۱	دکتر غفرانی
۷	مراجع قضایی و انتظامی رسیدگی به شکایات در نظام سلامت قوانین و مقررات انضباطی، انتظامی و کیفی در پرستاری	- سخنرانی تعاملی (بحث گروهی)	۱۴۰۳/۹/۱۸	دکتر غفرانی
۸	قوانین ثبت و مستندسازی در پرستاری صلاحیت حرفه ای پرستاری و قوانین مرتبط با آن	یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL) - یادگیری	۱۴۰۳/۹/۲۵	دکتر غفرانی

وظایف و انتظارات از دانشجو:

- ۱- به طور منظم، مداوم و بدون غیبت در کلاس های درس حضور و در بحث ها شرکت فعال داشته باشد.
- ۲- معلومات و زیر بنای علمی خود را با فراگیری مطالب مرتبط و از طریق مطالعات کتابخانه ای تقویت نمایند .
- ۳- در تهیه و تدوین تکالیف از منابع جدید علمی و یافته های حاصل از پژوهش های ارائه شده در مجلات پرستاری معتبر و علمی داخل و خارج کشور استفاده نماید.
۴. تکالیف خود را در زمان های تعیین شده طبق تقویم درس ارائه نماید.

تکلیف دانشجو در بخش نظری:

تهیه و ارائه سمینار:

- ۱- دانشجو به راهنمایی استاد موظف به ارائه گزارش کتبی و شفاهی (کنفرانس) از چالش های اخلاق پرستاری و روابط حرفه ای در مدیریت پرستاری (طبق تقویم درس) و ضمن تجزیه و تحلیل موضوع اخلاقی به ارائه راهکار ها مبتنی بر موازین، اصول و کدهای اخلاقی می پردازد.
- ۲- در تهیه سمینار استفاده از حداقل ۱۰ منبع پرستاری جدید (فارسی و لاتین ۱۴۰۳-۱۳۹۹/۲۰۲۴-۲۰۲۰)، کتاب و مجله (مطابق لیست منابع ارائه شده) الزامی است.

روش ارزیابی دانشجو در بخش نظری:

درصد و نمره از ۲۰	نحوه ارزشیابی (نمره دهی با مشارکت مدرسان انجام می شود)
۱۰٪ = ۲ نمره	ارزیابی حضور و مشارکت فعال در کلاس
۲۰٪ = ۴ نمره	تهیه یک سمینار و ارائه آن در کلاس توسط دانشجو (تدریس معکوس flipped learning)
۷۰٪ = ۱۴ نمره	ارزیابی نهایی با آزمون کتبی پایان ترم (تشریحی - تحلیلی - کوتاه پاسخ)

کارآموزی: (۲۶ ساعت)

فعالیت: بررسی نحوه به کارگیری اصول اخلاقی و قانونی در پرستاری و مدیریت پرستاری، بازدید و کارآموزی در واحد های مرتبط نظیر پزشکی قانونی، شرکت در راند قانون مراکز درمانی و شرکت در راند اخلاق و کمیته های اخلاق بیمارستانی و نظام پرستاری.

اهداف کارآموزی اخلاق و قانون در مدیریت پرستاری:

- چگونگی تشخیص و برخورد با خطاهای گروه پزشکی رخ داده در بیمارستان (آشنایی عملی با سیر رسیدگی به شکایات در مراکز درمانی)
- آشنایی با نقش پزشکی قانونی در مسیر رسیدگی به شکایات
- آموزش مسائل قانونی در برخورد با بیمار در حال احتضار، نحوه صدور جواز دفن و در صورت لزوم ارجاع جهت اتوپسی
- اصول عملی اخذ رضایت و برائت آگاهانه
- مشاهده و بررسی مستندات پرستاری
- آشنایی و مشاهده ثبت و مستند سازی نتایج معاینات و بررسی های پزشکی قانونی
- حضور در راندهای قانونی و راندهای بالینی پرستاری

دانشگاه علم و صنعت ایران
فصلنامه علمی و تخصصی اخلاق و حقوق پرستاری

ارزشیابی دانشجو در واحد کارآموزی:

- ۱- ارائه گزارش از شرکت در راندهای قانونی و اخلاقی مرکز درمانی
- ۲- ارائه گزارش تحلیلی از عملکرد کمیته اخلاق مرکز درمانی
- ۳- ارائه گزارش از چگونگی رسیدگی به شکایات قانونی یا اخلاقی در مرکز درمانی
- ۴- یا ارائه گزارش تحلیلی از به کارگیری اصول قانونی و اخلاقی در مرکز درمانی

منابع:

الف) کتب:

1. Buka P. Essential Law and Ethics in Nursing: Patients, Rights and Decision-Making. 3th Ed.2020 Routledge, Taylor & Francis Group.
2. Glasgow M. E. S. Drehe H. m. & Etal. Legal and Ethical Issues in Nursing Education: An Essential Guide. Springer Publishing.
3. Guido GW. Legal& Ethical Issues in Nursing.
4. Burkhardt Mand Nathaniel A. K. Ethics & Issuse in Contemporary Nursing. Elsevier, Inc. Last Edition.

۱. آتش زاده شوریده فروزان، بزمی شبینم، غفوری راضیه و قدیریان فتانه. درسنامه اخلاق پرستاری و روابط حرفه‌ای بر اساس سرفصل برنامه آموزشی کارشناسی پرستاری. ۱۴۰۰. تهران: انتشارات دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی.
۲. علی محمدی، علی محمد. قوانین و حقوق حرفه‌ای جامعه پزشکی. ۱۳۹۷. تهران: انتشارات رسانه تخصصی
۳. علی محمدی محمدعلی. مباحث کاربردی پزشکی قانونی. ۱۳۹۸. تهران: انتشارات رسانه تخصصی
۴. شریفی نودهی، مهسا و جهان، الهه. اخلاق، قانون و ارتباط حرفه‌ای در پرستاری. ۱۳۹۸. تهران: نشر بشری
۵. شریفی نودهی، مهسا: جهان الهه. اخلاق، قانون و ارتباط حرفه‌ای در پرستاری. تهران: نشر بشری.

ب) مجلات فارسی:

- ۱- مجلات منتشر شده از سوی مرکز تحقیقات تاریخ و اخلاق پزشکی دانشگاه تهران
- ۲- مجلات منتشر شده از سوی مرکز تحقیقات اخلاق و حقوق پزشکی دانشگاه شهید بهشتی
- ۳- نشریات منتشر شده از سوی فرهنگستان علوم پزشکی ایران
- ۴- انجمن علمی پرستاری ایران- اخلاق و فرهنگ در پرستاری

مجلات لاتین:

- JOURNAL OF FORENSIC NURSING, LIPPINCOTT WILLIAMS & WILKINS, TWO
COMMERCE SQ, 2001 MARKET ST, PHILADELPHIA, USA, PA, 19103, Quarterly ISSN:
1556-3693

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی
ام القرى

- JOURNAL OF PROFESSIONAL NURSING, W B SAUNDERS CO-ELSEVIER INC, 1600 JOHN F KENNEDY BOULEVARD, STE 1800, PHILADELPHIA, USA, PA, 19103-2899- Bimonthly ISSN: 8755-7223

- NURSING ETHICS, SAGE PUBLICATIONS LTD, 1 OLIVERS YARD, 55 CITY ROAD, LONDON, ENGLAND, EC1Y 1SP, Bimonthly ISSN: 0969-7330

(ج) ژورنال های معتبر دیگر:

1. Nursing Ethics	ISSN/ISBN: 0969-7330, 1477-0989
2. Health Economics, Policy and Law	ISSN/ISBN: 1744-1331, 1744-134X
3. European Journal of Health Law	ISSN/ISBN: 0929-0273, 1571-8093
4. Nursing law & ethics	ISSN/ISBN: 0270-6636
5. Journal of Nursing Law	ISSN/ISBN: 1073-7472

واحد برنامه ریزی آموزشی دانشگاه عرب. ایبران